

Rozšíření rodu *Gnaphalium* L. s. l. (Asteraceae) na Slovensku – II. *G. hoppeanum* Koch, *G. uliginosum* L. a *G. luteoalbum* L.

The distribution of the genus *Gnaphalium* L. s. l. (Asteraceae) in Slovakia – II. *G. hoppeanum* Koch, *G. uliginosum* L. and *G. luteoalbum* L.

DANIEL HRČKA

Nad Štolami 467, 250 70 Odolena Voda, hrcka@seznam.cz

Abstract: The second part of the chorological study of species *Gnaphalium hoppeanum* Koch, *G. uliginosum* L. and *G. luteoalbum* L. in Slovakia is given, based on revision of herbarium material (all of species) and literature data (in the case of species *G. luteoalbum* and partly *G. hoppeanum*). *G. luteoalbum* and *G. hoppeanum* are a critically endangered species in Slovakia. During the last twenty years *G. luteoalbum* has been found on more localities on Záhorská nížina Lowland and Podunajská nížina Lowland. *G. hoppeanum* occurs only in the regions Belianske Tatry Mts and Západné Tatry Mts (Červené vrchy).

Keywords: Compositae, distribution, *Gnaphalium hoppeanum*, *G. uliginosum*, *G. luteoalbum*, Slovakia.

Cílem druhé části příspěvku je informovat o rozšíření druhů *G. hoppeanum* Koch, *G. uliginosum* L., *G. luteoalbum*, resp. *Pseudognaphalium luteoalbum* (L.) Hilliardt & Burt. na Slovensku na základě revize vybraných herbářových sbírek z území České a Slovenské republiky. První část pojednávala o druzích *G. sylvaticum* L., *G. norvegicum* Gunn. a *G. supinum* L. (Hrčka 2003).

Metodické zpracování příspěvku bylo provedeno téměř stejným způsobem jako u první části (Hrčka 2003): rozšíření jednotlivých druhů jsem zpracoval na základě studia herbářových dokladů herbářových sbírek PR, PRC, BRNM, BRNU, OLM, OL, MP, HR, LIT, LIM, OP, PL, CB, MMI, GM, ZMT, ROZ, SAV, ZAM, BRA, SLO, navíc také TNP a NI. Zkratky herbářů uvádím podle Holmgrena et al. (1990) a Vozárovej & Sutorého (2001). Jednotlivé lokality byly mapovány podle fyto geografického členění uplatňovaného ve Flóře Slovenska (Futák 1984). Texty sched jsou pro zjednodušení mírně upraveny a zkráceny. V hranatých závorkách je uveden současný název obce nebo zpřesnění lokality.

Některé poznatky o rozšíření byly ověřeny vlastním pozorováním v Západních a Belianských Tatrách. V případě druhu *G. luteoalbum* byly lokality, zjištěné revizí herbářového materiálu, doplněny literárními i nepublikovanými údaji zejména z Dominova rukopisného materiálu ke květeně Československa (Domin et al. 1936 – 1945, označení v textu „Domin et al., ms.“), deponovaného v Botanickém ústavu AV ČR v Průhonicích. V seznamu literatury jsou uvedeny jen ty citace, které se neobjevují v bibliografii Futák & Domin (1960).

Součástí příspěvku je také srovnávací mapa dřívějšího a současného rozšíření druhu *G. luteoalbum* na Slovensku (obr. 1). Současnými literárními údaji bylo do-

plněno rozšíření druhu *G. hoppeanum*. Jen ve výjimečných případech jsou literární údaje uváděny také u druhu *G. uliginosum*.

Druhy *G. luteoalbum* a *G. hoppeanum* jsou podle kategorií ohrožení (Feráková et al. 2001) řazeny mezi kriticky ohrožené druhy Slovenska (CR).

Rozšíření na Slovensku

G. hoppeanum Koch

Druh rozšířen vzácně v oblasti Tater, zvláště na vápenci v Červených vrších v Západních Tatrách a v Belianských Tatrách. V Červených vrších je rozšířen od Tomanovského sedla k vrchům Temniak a Kresanica a dále k hřebenu Rozpadlého grúňa. V této oblasti je rozšířen také v polské části Tater (Kotula 1889 – 1890, Zajac & Zajac 2001). V Belianských Tatrách je doložen pouze starším nálezem pod vrchem Havran. Z blízkosti tohoto vrchu jej uvádí také Kotula (1889 – 1890) mezi „Trystarskim Wierchom a Żlebina“. O rozšíření v Belianských Tatrách se zmiňují Dostál (1989) a dále Polívka, Domin & Podpěra (1928, resp. uvádějí výskyt ve „vápencových Tatrách“). Řada dalších autorů tento druh z uvedeného území neuvádí (Domin 1925, 1929, Krajina 1933, Hadač & Šmarda 1960, Jalovičiarová 1992). Stejně tak autorem tohoto článku bylo při průzkumu hlavního hřebene mezi vrchy Hlúpy a Predné Jatky nalezeny pouze populace zařaditelné k typickým zástupcům druhu *G. supinum*, *G. hoppeanum* nebylo nalezeno.

Přestože je druh uváděn především v vápencových oblastech, není vyloučena ani možnost jeho výskytu i na jiném podkladu. Např. Dostál (1950) jej uvádí z celé oblasti Tater (nejenom na vápenci). Pravděpodobný je nález i na mylonitech ve Vysokých Tatrách (L. Pačlová 2003, písemné sdělení).

Výskyt protěže Hoppeovy je zaznamenán také v oblasti Nízkých Tater (Dostál 1989), nicméně dokladový materiál z tohoto prostoru chybí – jediná nalezená herbářová položka pochází z jižního svahu vrchu Ďurková (1951, Dvořák, OP) a je ve skutečnosti záměnou za druh *G. supinum* (Hrčka 2003). Ani další literární prameny, ať už souborné (Sillinger 1933) nebo dílčí (Hrouda et al. 1990) *G. hoppeanum* z Nízkých Tater neuvádějí.

Nejvýše položené lokality se nacházejí v Červených vrších v nadmořské výšce 2 122 m (Kresanica). Nejnižše položená lokalita se nachází ve výšce 1 420 m v Belianských Tatrách (pod vrchem Havran). Podle Grodzińskiej (1971) se vyskytuje v Tatrách už od 1 151 m.

G. uliginosum L.

Hojně rozšířený druh, zejména v panonské oblasti (údaje chybí z fyto geografických okresů Slovenský kras a Košická kotlina), ještě ve středních polohách častý, odtud velmi zřídka zasahuje do vyšších poloh (údaje chybí z fyto geografických okresů Považský Inovec, Slovenský raj, Stredné Pohornádie a Pieniny).

Nejnižšie položené lokality se nachádzajú již v nadmořských výškách 100 m (více lokalit v blízkosti Kráľovského Chlmce), nejjvýše položená lokalita byla zaznamenaná z výšky 1 000 m v podhůří Vysokých Tater (mezi obcemi Gerlachov a Tatranská Polianka).

***G. luteoalbum* L., syn. *Pseudognaphalium luteoalbum* (L.) Hilliardt et Burt**

Velmi vzácny druh, rozšířený převážně v panonské oblasti, odkud dále zasahuje do přilehlých částí předkarpatské flóry západního a středního Slovenska s ojedinělým výskytem ve Východních Karpatech (Bukovské vrchy). Velká většina lokalit se soustřeďuje do oblasti Záhorské a Podunajské nížiny, odkud také pocházejí poslední nálezy z konce 80. let 20. století. V roce 1981 byla nalezena izolovaná lokalita v Bukovských vrších (vrch Stinská u Nové Sedlice) – z této oblasti jde o ojedinělý výskyt ani z dřívější doby neudávaný (cf. Hadač, Terray et al. 1991). Ještě v roce 1972 je druh zaznamenán také z Malých Karpat (vrch Chlmec u Bratislavy). Z 60. let 20. století je doloženo také několik lokalit ze Strážovských vrchů (Uhrovské Podhradie, Slopná). Velká většina ostatních herbářových dokladů nebo literárních údajů je však mnohem starších, často z konce 19. století nebo ze začátku 20. století (viz obr. č. 1). Velký úbytek lokalit (nejenom na Slovensku, cf. Hřčka 2004) souvisí s eutrofizací nálezíšť a větší konkurenční schopností dalších druhů.

Výškové minimum leží v nadmořské výšce 120 m (Šurany u Nových Zámků), výškového maxima dosahuje v nadmořské výšce 740 m (vrch Stinská u Nové Sedlice).

Seznam lokalit

***G. hoppeanum* Koch**

Eucarpaticum: 23a. Západné Tatry: Na vrcholu Temniaku (1951, Šourek, BRNM); Červené vrchy, sedlo mezi Stoly a Temniakem, 1 800 m n. m. (1987, Grulich, MMI); Krzesanica (Kotula 1889 – 1890: 65); Krzesanica (2 122 m), na vrcholu (1974, Plocek, SAV); Kresanica, jihozáp. svah, pod cestou, 2 070 m n. m. (1987, Grulich, MMI); Tomanova dolina, sněhové výležiško v Zadném úplazu, 1 695 m n. m. (1958, Sedláčková, BRNU); Tomanova dolina (1954, Futák, SLO); Dolina Svišťovka (leg. Pačlová 1969, in Májovský, Murin et al. 1987: 311); Sutiny Rozpadlého grúňa; sutina pod skalnou stenou Kresanice; sněhové uležiško v závrtch dna dolinky Svišťovka, vo výške 1 820 – 1 870 m n. m., exp. sev., severových. a východo-severových., v asociácii *Saxifragetum perdurantis* (vše Dúbravcová & Petrik 1989: 8); Pod Tomanovským sedlom; pod hrebeňom Stoly-Temniak do doliny Svišťovka, vo výške 1 750 – 2 050 m n. m., exp. vých. a jv., v spoločenstvách so *Saxifraga aizoides* (vše Dúbravcová & Petrik 1989: 8). – **23c. Belianske Tatry:** medzi „Trystarskim Wierchom a Žlebiną“ [Žľabina] (Kotula 1889 – 1890: 65); Stará Poľana pod Havranem, 1 420 m n. m. (1935, Horák, MP).

***G. uliginosum* L.**

Matricum: 1. Burda: Štúrovo (Parkáň), na poli u vsi Kováčov (1952, Deyl, PR); Štúrovo, u lesní cesty vrchu Keseros nad osadou Kováčov, 380 m n. m. (1960, Smejkal et Marvan, BRNU); Štúrovo, na vyschnutom dne mŕtveho ramena pod železničným mostom pri hradskej do Kamenice nad Hronom (1966, Májovský, SLO). – **2. Ipeľsko-rimavská brázda:** Cestou z Čajkova do obce Rybník, v priekope (1941, Futák, SLO); Trenč, v dedine juž. od kostola a na alúviu Ipeľ (1983, Májovský, SLO).

Eupannonicum: 4. *Záhorská nížina:* Gbely, dno pískovny na již. okraji osady Adamov (1983, Grulich, MMI); Velké Leváře, na písku, 150 m n. m. (1927, Ptačovský, SAV); Malacky, Marhovecký rybník, 150 m n. m. (1994, Hodálová et Valachovič, SAV); Devínska Nová Ves, na vlhčině řeky Morava (1945, Skřivánek, BRNM). – 5. *Devínska Kobyla:* Devínska Kobyla, při cestě neďaleko sedla Pod Kobylou (1979, Mičieta et Migra, SLO); Devín, Stará Morava (1983, Feráková, SLO); Devín, sev. od hradnej ruiny, obnažené dno Starej Moravy (1990, Feráková et Pohoriljaková, SLO). – 6. *Podunajská nížina:* Velké Orvište, dno vyschnutého dedinského rybníčka sev. od obce, 164 m n. m. (1977, Mucina, BRA); Trnava, dno odpadovej nádrže cukrovaru, 146 m n. m. (1974, Zaliberová, OLM); Váhovce, okraj starého bagroviska při kóte 117 (1975, Záborský, SLO; Schwarzová, SLO); Šoporňa, za obcou smerom ku Seredi (1964, Feráková, SLO); Šoporňa, slepé rameno Váhu (1974, Feráková et Králik, SLO); Galantská Sihot' (1974, Feráková, SLO); Nitra, u obce Ludovítová, 190 m n. m. (1953, Chrtok et Žertová, NI); Nitra, u Růžového Majera (1936, Klika, NI); Svätý Jur, štátna prír. rezervácia Šúr, lúka a pole pod jelšinou, 150 m n. m. (1994, Vozárová, BRA); Svätý Jur, Šúr, plevel v poli jv. od vyhořelé části lesa (1935, Mencl, PL); Svätý Jur, Šúr, Pastviny, [Panónsky] Háj, 140 m n. m. (1937, Ptačovský, SAV); Svätý Jur, Šúr, mokré lúky (1941, Futák, SLO); Bratislava, Devínska cesta, oproti vodárni (1976, Feráková, SLO); Račisdorf [Bratislava-Rača] (1945, Opluštilová, SLO); Bratislava, Tomášikova ulica, mokryny při železničnej stanici Bratislava-Nové Mesto (1974, Feráková, SLO); Bratislava, kanál při CHZJD (1976, Lužáková, SLO); [Bratislava-]Petržalka, na suchom mieste při cestě (1947, Futák, SLO); [Bratislava-]Petržalka, štrkovisko naľavo od mostu (1947, Opluštilová, SLO); Hamuliakovo, les Sobroš (1986, Peniašteková et Šipošová, SAV); Čunovo, dno vypuštěného rybníka pod kostelem u lužního lesa, 130 m n. m. (1978, Dvořák, BRA); Čunovo, bývalé rameno Dunaja, za ovocným sadom (1971, Májovský, SLO); Dolný Bar (Žitný ostrov), slanisté pasienky při dedine (1962, Krippelová et Zahradníková, SAV); Velké Kosihy, Derhídja, slanisko, 1,7 km východo-severových. od obce (1987, Grulich, MMI); Velké Kosihy, slanisko při cestě (1963, Májovský, SLO); Okánikovo, slanisko při obci (1966, Májovský, SLO); Komárno, břeh Dunaje, 160 m n. m. (1936, Nábělek, SAV); Štúrovo (Parkáň), na poli a louce (1952, Deyl, PR); Štúrovo (Parkáň), zaplevelená louka na vých. kraji obce (1964, Deyl et Soják, PR); Štúrovo (Parkáň), u obce Kamenín, v jasanovém háji, 240 m n. m. (1955, Osvačilová, NI). – 8. *Východoslovenská nížina:* Zbudza, les "Huda", na jv. od obce, 129 m n. m. (1969, s. coll., BRA); Pastviny mezi obcemi Malčice a Malé Raškovec (1962, Kühn, BRNU); Pavlovce nad Uhom, na bahnitěm břehu řeky Uh, Kapoňa (Pod Baňou), 110 m n. m. (1947, Dostál, PR); Staveniště mostu přes řeku Latorica při silnici Velké Kapušany-Kráľovský Chlmec, levý břeh SZ mostu, 100 m n. m. (1956, Hostička et Zelený, MP); Polesí Kráľovského Chlmce, na vlhčině u mostu přes řeku Latorica (1963, Skřivánek, BRNM); Rad, okraj dedinského vysychavého rybníčka pod obcou, 100 m n. m. (1979, Mucina, BRA); Vojka, 1 km jv. od kóty 102 (Bešeňovo), u polní cesty (1985, Rydlo, ROZ); Vojka, pole u vsi (1985, Studnička, LIM); Leles, na vlhké jílovité pastvině, 100 m n. m. (1952, Dostál, PR); Mezi obcemi Kráľovský Chlmec a Malý Horeš (Gýreš), 100 m n. m. (1952, Dostál, PR); Kráľovský Chlmec, u státní silnice ca 0,5 km vých. od obce, 100 m n. m. (1977, Chrtok et Chrtková, PR); Strážne, bažina u obce (1958, Marvan et Marvanová, BRNU); Somotor, pole 1,5 km západο-jihozáp. od nádraží (1985, Rydlo, ROZ). – *Rozhraní mezi 8. a 20.:* Vinné, na vypuštěném bahnitom dne Vinianskeho jazera roku 1948 (Hejný & Berta 1972: 569); Mezi obci Vinné a Vinianským hradem, na selské cestě (1979, Havlíčková et Štěpánek, LIT). – *Rozhraní mezi 8. a 30c.:* Jastrabie [nad Topľou], sv. nad obcou v okopaninách (1972, Králik et Májovský, SLO).

Praecarpaticum: 9. *Biele Karpaty (južná část):* Nová Bošáca, osada Zadná Predpoloma, pole s miešankou pelušky (1991, Gajdoštinová, SLO). – 10. *Malé Karpaty:* Dobrá Voda, Hrubé skalky okolo kanála neďaleko kóty 345 (1972, Feráková, SLO); Dobrá Voda, okolie kóty 341 (1972, Feráková, SLO); Dobrá Voda, popri ceste smerom k rybníčku Výtok (1972, Ladovičová, SLO); [Bratislava-Vajnory], Vajnorská dolina, smerom od vinohradov (1990, Králik et Hrozičák, SLO); Malé Karpaty, při Biksarde?, na vlhké lúčke (1954, Grebenščíkov, SAV). – 12. *Tribeč:* Kovarce, vrch Hôrka (kóta 345 m)

juv. od obce, vlhké dno kameňolomu na sev. strane kóty, 290 m n. m. (1971, Kováčiková, SLO; 1988, Šipošová, SAV); Zlatno, okraj lesa (1970, Záborský, SLO); Mezi obcí Jelenec a myslivnou Remitáž, na naništi u cesty, 200 m n. m. (1966, Dostál, PR). – **13. Strážovské a Súľovské vrchy:** Mníchova Lehota, nad železničnou zastávkou, na poli medzi jačmeňom, 365 m n. m. (1951, Schidlaj, BRA, ut *G. luteoalbum*); Nitrianske Rudno, na brehu potůčku juhozáp. od obce, na úpatí vrchu Rokoš, 325 m n. m. (1978, Dvořák, BRA). – **14c. Kremnické vrchy:** Zvolen, u železniční zastávky Budča, na sev. orientované stráni (1967, Deyl et Soják, PR). – **Rozhraní mezi 14c. a 14d.:** Sliach, na vápencových skalách (tuf) (1922, J. Jahn, PR). – **14e. Štiavnické vrchy:** Vyhne, zamokrená poľná cesta na východo-severových. svahu Kamennej pri juhozáp. rohu areálu zahrádkárskej osady, cca 400 m n. m. (Valenta 1997: 101); Pukanec, vinice (1894, Kupčok, BRA, sec. Hlavaček 1985: 210); Počúvadlianske jazero (1890, Kmeť, BRA, sec. Hlavaček 1985: 210); Krnišov (1876, Kmeť, BRA, sec. Hlavaček 1985: 210). – **15. Slovenské rudohorie:** Drienčany, trávnatá stráň nad riekou Blh (1974, Vrt'ová, SLO); Rožňava (sev. od obce), nad vsí Rožňavské Kúpele, 500 m n. m. (1977, Chrtok et Chrtková, PR); Dobšiná (sev. od obce), vých. svah vrchu Vlčie diery, 700 m n. m. (1977, Chrtok et Chrtková, PR); Margecany (juž. od obce), polia pri Kojšove, 500 m n. m. (1946, Futák, SLO). – **16. Muránska planina:** Závadka nad Hronom, obnažené dno Veľkého Tajchu pri horámí Stožky (Kochjarová et al. 2002: 121); Tisovec, Pod hradom a Pri papierni (Hendrych 1969: 197). – **19. Slanské vrchy:** Kapušany, v mokřinách podél lesní zelené tur. cesty asi 1 km SZ Kapušianskeho hradu, 400 – 450 m n. m. (1977, Hadinec, ROZ); Slanec, na vlhčíně u obce, 360 m n. m. (1970, Dostál, PR). – **20. Vihorlatské vrchy:** Údolie potoka Levkova? (1954, Michalko, SAV, ut *G. silvaticum*).

Eucarpaticum: **21a. Lúčanská Malá Fatra:** Turčianske Teplice (Dolná Štubňa), u obce Budiš (1924, Klika, PRC). – **21b. Krivánska Malá Fatra:** Turčianske Kľačany, v podhorí na vých. od obce (1975, Horváthová, BRA). – **22. Nízke Tatry:** Osada Svarín, [údolí říčky] Čierny Váh, údolie Torysky?, 850 m n. m. (1974, Vartíková, SLO). – **23a. Západné Tatry:** Tichá dolina, u chaty čp. I.15, u žlutě značené tur. cesty, 990 m n. m. (2004, Hřčka, PRC). – **23b. Vysoké Tatry:** Mezi obcí Gerlachov a osadou Tatranská Polianka, u cesty, ca 1 000 m n. m. (1953, Spudilová, PR).

Intracarpaticum: **25. Turčianska kotlina:** Obec Bystrička, mokrá lúka na Kotlinku? (1967, Horváthová, BRA); Bystrička, pri obci cestou z vrchu Krásna, blízko obilného poľa, v mokrej hrádzi (1970, Horváthová, BRA); Šútovo, mostorez Turany, 550 m n. m. (1975, Hubová, SAV). – **26a. Liptovská kotlina:** Važec, v poli pri obci (1975, Schwarzová, SLO). – **26b. Spišské kotliny:** Malý Slavkov, svah Smrekovca smerom k Slavkovskému jarku, 730 m n. m. (1978, Šoltésová, TNP).

Beschidicum occidentale: **27a. Biele Karpaty (severná časť):** Trenčín, u obce Skalka [nad Váhom], na kraji lesa pri ceste k Priepastinám (1964, Balušiková, GM); Drietomská dolina, osada Liešna (1991, Pohoriljaková, SLO). – **28. Západné Beskydy:** Oravská Polhora, ľavá strana cesty záp. od obce Oravská Polhora na chatu Slaná voda, 730 m n. m. (1976, Mígra, SLO).

Beschidicum orientale: **29. Spišské vrchy:** Mníšek nad Popradom, sv. od vrchu Vysoký grúň, v údolí potoka (1958, Chrtok et Deylová, PR); Stará Ľubovňa, u potoka (ca 1,5 km) juž. od obce Sulín (1983, Chrtok, PR); Stará Ľubovňa, v lese Muchová sv. od obce Údol (1984, Chrtok et Deylová, PR). – **30a. Šarišská vrchovina:** Prešov, pastvina medzi řekou Torysa a zříceninou Šarišského hradu, 280 m n. m. (1953, Dostál, PR). – **30c. Nízke Beskydy:** Bardejov, juž. od Bardejovských kúpeľí (1928, Kvapilík, OLM); Bardejov, Bardejovské kúpele, lúka nad hotelom Minerál (1977, Medovič, LIT); Hrubov, juv. od obce, 405 m n. m. (1969, Gallo, BRA); Slovenská Kajňa, nad obcou na poli okolo cesty k osade Lipovec (1972, Králik et Májovský, SLO); Slovenská Kajňa, osada Grúň, lúčky okolo poľnej cesty ku kóte 216 asi 400 m sev. od osady (1974, Králik, SLO); Benkovce, v okopaninách nad obcou (1972, Králik, SLO); Benkovce, kóta Zadné paseky, okolo ciest na mokrej pôde (1972, Králik, SLO).

Carpaticum orientale: **31. Bukovské vrchy:** Mezi obcemi Zboj a Ulišské Krivé, mokřiny u Zbojského potoka (1985, Hamerský, LIT); Více lokalit, např. Osada Ruské, Velká Pořana (horný koniec obce), Runina (obec a blízké okolie), Příkry, Kolbasov, medzi Krivým a Zbojom, nad Novou

Sedlicou pod Stinskou, okolie chaty pod Havešovou pri potoku Ubl'anka, Ulič (v obci), Vysoký vrch juž. od Uliča (Hadač, Terray et al. 1991: 123).

Nemapováno: Dolina Fangl (1983, Hodoval, BRA); (9?-27a?) Biele Karpaty: mokriny na Zrubenom Vrchu (1926, Sillinger, PR); (21a-21b-28) Strečno, in agro (1953, Schidlaj, SAV); (21b?) Slovakia centralis: Horáreň pri Pile, zdola pod Kriváňom pri potoku (1962, Májovský, SLO); (10?-21b?) Krasňany - pole (1975, Hodoval, BRA); (6?) Žitavská pahorkatina: Dolná Malanta - výskumný objekt (1984, Zaliberová, OLM).

***G. luteoalbum* L.**

Matricum: 1. *Burda*: "Burda-Pesc", na kopcích i písčinách u řeky (s. dat., Bochár, NI). – 2. *Ipeľsko-rimavská brázda*: Domaníky, na kopci za kostolom (Kupčok 1956: 46); Plášťovce, skalnaté stráně záp. od obce, již. exp. (Chrtek 1959: 415).

Eupannonicum: 4. *Záhorská nížina*: Gbely, juž. od zastávky, 170 m n. m. (Schiller 1864d: 386); Kúty, v boru u obce (1937, Weber, OLM); Kúty, písčiny u obce (1927, Sillinger, PR); Čáry, piesky nad obcou na lokálnej vlhčine (1967, Májovský, SLO); Borský Mikuláš, vlhké dno pískovny 1 km záp. od obce (1988, Grulich, MMI); Šajdíkové Humence, na vlhké písčine u obce (1927, Weber, BRA; 1930, Weber, BRA); Šajdíkové Humence, v lesní skleslině na louce u dvora Sokoldu (1946, Holzknecht, BRNU); Lakšárska Nová Ves, rašelinistište Pod vršky 2,5 km záp. od obce (1988, Grulich, MMI); Závod, na písčine u obce (1933, Weber, PR; 1935, Weber, OLM; 1950, Kavka, BRA; 1976, Dvořák, BRA); U cesty Malacky-Veľké Leváre, na poli u [kostela] svätého Antona, 159 m n. m. (s. dat., Valenta, BRA); Malacky, vrch Kostolište (Janka 1867: 66); Malacky, na písčité vlhčine (1936, Weber, OLM); Malacky, u obce (Janka 1867: 66); Malacky, v boru u obce (1935, Weber, PR); Malacky, vlhké louky (1948, Nevole, BRNM); Malacky, pisky na okraji borového lesa poblíž myslivny „Červený kríž“, 180 m n. m. (1971, Dvořák, BRA); Malacky, u obce Kuchyňa, 200 m n. m. (1948, Nevole, BRNU); Mezi Uhorskou [Záhorskou] Vsi a Jakobovom (Degen, Gáyer & Scheffer 1923: 111); Malacky, u rybníka Tančiboku, 180 m n. m. (Mikeš 1938l: 164); Mezi Plaveckým Štvrtkom a Malackami (Degen, Gáyer & Scheffer 1923: 111); Plavecký Štvrtok, na písčine u obce (1935, Weber, OLM); Plavecký Štvrtok (1944, Nábělek, SAV); Plavecký Štvrtok, oblast bývalej pieskovne Bezedné pri cigánskej osade [U Cigánov] (1986, Ráčová, SLO); Plavecký Štvrtok, Bezedné (s. dat., Krippel, SAV; Krippel 1959: 41, 52); Plavecký Štvrtok: okraje zatopené pískovny při silnici, ca 4 km jv. od obce (1968, Kučera, PR); Láb, 160 m n. m. (1936, Nábělek, BRA, SAV); Stupava, v okolí obce, 160 m n. m. (V. Valenta 1938c: 226).

– 5. *Devínska Kobyla*: Karlova Ves, v lese (Eschfaeller ex Wiesbauer 1871a: 23); Záp. svah Devínskej Kobylы nad obcou Devínska Nová Ves (Kaleta 1968: 51). – 6. *Podunajská nížina*: Piešťany, Radošina (Knapp 1865b: 125); Nitra, písčité břehy řeky (Schiller 1864b: 52); Nitra: mezi obcemi Mojmírovce a Poľný Kesov (Svobodová 1961: 192); Bratislava, Račišdorf [Rača], riedke krovitiše, 250 m n. m. (1939, Schidlaj, BRA); Bratislava, vlhké lúky pri Dynamitke (1948, Opluštilová et Hejný, SLO); „Počoč“ [Bratislava, Pečenské rameno Dunaja] (1854, Schneller, BRA); [Bratislava], prír. rezervácia Ostrov Kopáč (1987, Bertová, SAV); Svätý Jur, louky u obce (1951, Švestka, BRNU); Svätý Jur, Šúr (Holuby 1920 in Domin et al., ms.); 1935, Kvapilík, OLM; 1939, Ptačovský, SAV; 1954, Berta, SLO, ut *G. uliginosum*; 1955, Berta, SLO); Svätý Jur, pri Šúri (1913, Zigmundík, BRA); Svätý Jur, Šúr, v poli jv. od lesa (1936, Mencl, PL); Svätý Jur, pole u Šúru (Bolla 1856: 10); Svätý Jur, Šúr, horný okraj trate a lúka (1941, Májovský, SLO); Svätý Jur, Šúr, strnisko mezi vyhořelým lesem a prvním majřem (1935, Mencl, PL); Mezi Šúrem a Pálfyho majřem (Holuby 1920 in Domin et al., ms.); Senec, na kraji písčiny u obce (1937, Valenta, BRA); Dunajská Streda, u obce (Schiller 1864d: 386); Veľký Meder, na jihozáp. okraji obce Okoč, 110 m n. m. (Krist 1940a: 80); [Veľké] Kosihy (Okánikovo), slané lúky (1966, Májovský, SLO); Šurany, na slabě slané bahnitěm stanovišti u hájovny Čiastka, 119 m n. m. (1937, Krist, BRNU; 1937, Valenta, BRA); Juž. od obce Nové Zámky, vľavo od cesty Imeľ - Timonov les, severozáp. od kóty 124 (1964, Mihálik, SAV). – 8. *Východoslovenská nížina*: Somotor, u obce (Margittai

1933a: 104); Somotor, u jezera Tajba (1918, Margittai, BRNU); Slovenské Nové Mesto, u vrchu Tarbucka, 125 m n. m. (Margittai 1935b: 86); Kráľovský Chlmec (Margittai 1933a: 104); “Tarkány” [Veľké a Malé Trakany] (Margittai 1933a: 104).

Praecarpaticum: 9. *Biele Karpaty (južná časť)*: [Trenčín], v sečach hôr Božáckych (1892, Holuby, BRA; 1895, Holuby, PR); Zemianské Podhradie, v sečach (1864, 1875 et 1876, Holuby, BRA); Zemianske Podhradie, v seči Havšovky (1888, Holuby, BRA); Zemianske Podhradie, les Dubníky (Holuby 1865a: 10); Sobotišť, na Havranu, Kopanice (1927, Sillinger, PR). – **10.** *Malé Karpaty*: Bratislava, kóta Chlmec nad Krasňanmi (1972, Murín, SLO); Bratislava, vrch Kamzík (Schneller 1860: 123). – **12.** *Tribeč*: Nitra, vrch Zobor pod kótou 484 m n. m. (Domin 1920 in Domin et al., ms.). – **13.** *Strážovské a Súľovské vrchy*: Slopná, na ceste z obce ku dvoru Malenica, pod lesom (1967, Runkovič, BRA); Uhrovské Podhradie, v údolí u obce (1864, Holuby, SLO; 1871, Holuby BRNM); Uhrovské Podhradie, pri ceste nad obcou, 340 – 350 m n. m. (1936, Schidlay, BRA; 1960, 1961, Futák, SAV). – **14a.** *Pohronský Inovce*: Bukovina, v Lehotskom choťári (1889, Kmeť, BRA, sec. Hlavaček 1985: 237). – **14e.** *Štiavnické vrchy*: Preňčov, Počtytnov? (1879, Kmeť, BRA); Preňčov, pri obci Sitnianska Lehôtka (1890, Kmeť, BRA, sec. Hlavaček 1985: 237).

Intracarpaticum: 25. *Turčianska kotlina*: „Turčiansky Svätý Martin“ [Martin], za mestskou „Schlaisňou“ (1911, Kmeť, BRA).

Carpaticum orientale: 31. *Bukovské vrchy*: Nová Sedlica: na pasece v bučině na sev. úbočí hřbetu Stinská (1 092 m) neďaleko čs. - sovětské státní hranice jv. nad obcí, 740 m n. m. (1981, Hadinec, PRC).

Poznámka

Do seznamu lokalit nebyly pro nevěrohodnost údajů zařazeny lokality Pod Sitno? a Tanad, které uvádí Cserey (1897: 27; sec Hlavaček 1985: 237 – 238; upozornění na některé nesprávné údaje uvádí Kmeť 1898 – 1900).

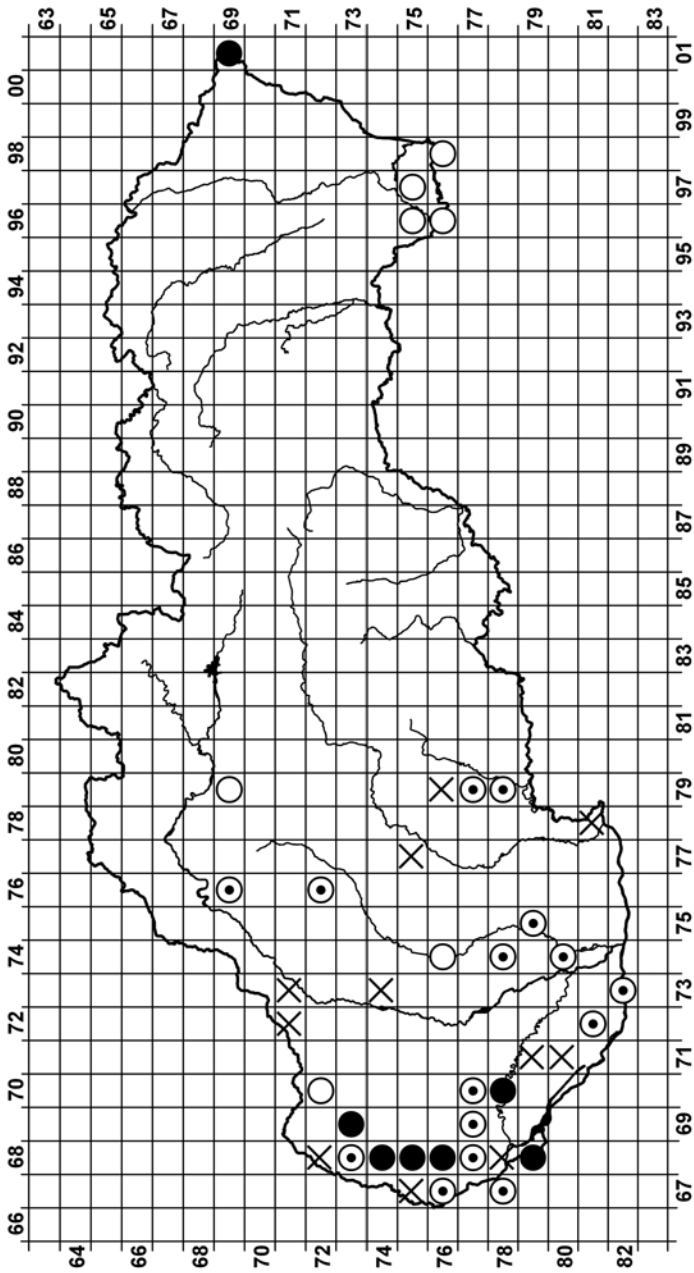
Poděkování

Mé poděkování náleží správčům herbářových sbírek, zejména pak Jiřímu Hadincovi za informaci o nepublikované lokalitě druhu *G. luteoalbum* v Bukovských vrších. Za podnětné připomínky k rozšíření druhu *G. hoppeanum* v Tatrách jsem zavázán RNDr. Libuši Pačlové. Dále děkuji již zesnulému RNDr. Bohumilu Slavíkovi, CSc. za poskytnutí dokumentačního materiálu K. Domina. Za převedení dat o rozšíření do přehledné mapy děkuji Mgr. Janu Zárýbnickému. Tato práce byla částečně podpořena z grantu Květeny ČR č. 206/98/1545 (studium herbářových sbírek na území ČR).

Literatura

- Domin, K. 1925. Květena horského kotle mezi Žďárskou Vidlou a Havranem v Bielských Tatrách. *Spisy Přírod. Fak. Karl. Univ.* 1925, 45, p. 1 – 30.
- Domin, K. 1929. Příspěvek k poznání vegetačních poměrů a květeny Malého Havranu v Bielských Tatrách. *Spisy Přírod. Fak. Karl. Univ.* 1929, 101, p. 1 – 19.
- Domin, K. et al. 1936 – 1945. *Dokumentační materiál ke květeně ČSR*. Msc. Depon. in BÚ AV ČR, Průhonice.
- Dostál, J. 1950. *Květena ČSR a ilustrovaný klíč k určení všech cévnatých rostlin na území Československé republiky planě rostoucích anebo běžně pěstovaných*. Praha : Nakladatelství ČSAV, 1950. 2 269 p.
- Dostál, J. 1989. *Nová květena ČSSR* 1, 2. Praha : Academia, 1989. 1 548 p.
- Dúbravcová, Z. & Petřík, A. 1989. Nové lokality kriticky ohrožených druhov v Západných Tatrách. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 1989, roč. 11, p. 7 – 10.
- Feráková, V., Maglocký, Š. & Marhold, K. 2001. Červený zoznam papraďorastov a semenných rastlín Slovenska (december 2001). *Ochr. Prír. (Banská Bystrica)*. 2001, 20, Suppl., p. 44 – 77.
- Futák, J. & Domin, K. 1960. *Bibliografia k flóre ČSR*. Bratislava : Vydavateľstvo SAV, 1960. 884 p.

- Futák, J. 1984. Fytogeografické členenie Slovenska. In Bertová, L. (ed.). *Flóra Slovenska IV/1*. Bratislava : Veda, 1984, p. 418 – 419.
- Grodzińska, K. 1971. *Gnaphalium* L. In Pawłowski, B. & Jasiewicz, A. (eds). *Flora Polska, rośliny naczyniowe polski i ziem ościennych*, XII. Krakow; Warszawa : Państwowe wydawnictwo naukowe, 1971, p. 164 – 173.
- Hadač, E. & Šmarda, J. 1960. *Rastlinstvo kotliny Siedmich prameňov v Belanských Tatrách*. Bratislava : Osveta, 1960. 163 p.
- Hadač, E., Terray, J. et al. 1991. *Kvetena Bukovských vrchov*. Bratislava : Príroda, 1991. 184 p.
- Hejný, S. & Berta, J. 1972. Spoločenstvá vŕôd a močarísk. In Lukniš M. et al.: *Slovensko. Príroda*. Bratislava : Obzor, 1972. p. 557 – 573.
- Hendrych, R. 1969. Flora montium Muraniensium. *Acta Univ. Carol. Biol.* 1969, roč. 1968, p. 95 – 223.
- Hlavaček, A. 1985. *Flóra CHKO Štiavnické vrchy*. Bratislava : ÚŠOP, 1985. 776 p.
- Holmgren, P. K., Holmgren, N. H. & Barnett, L. C. (eds). 1990. Index Herbariorum. Part I: The Herbaria of the World. Ed. 8. *Regnum Veg.* 1990, 120, p. 1 – 394.
- Hrčka, D. 2003. Rozšíření rodu *Gnaphalium* L. s. l. (Asteraceae) na Slovensku – I. *G. sylvaticum* L., *G. norvegicum* Gunn. a *G. supinum* L. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 2003, roč. 25, p. 45 – 56.
- Hrčka, D. 2004. *Pseudognaphalium luteo-album* – kriticky ohrozený druh české květeny. *Zprávy Čes. Bot. Společn.* 2004, 39, p. 171 – 183.
- Hrouda, L., Kochjarová, J. & Marhold, K. 1990. Floristické pomery masívu Kráľovej hole (Nízke Tatry). *Preslia*. 1990, roč. 62, p. 139 – 126.
- Chrtek, J., 1959. Príspevek ke květeně okresu Šahy na Slovensku II. *Preslia*. 1959, roč. 31, p. 413 – 420.
- Jalovičiarová, D. 1992. Arktó-alpínsky geoelement vo flóre Belianskych Tatier. Kandidát. dizert. práce. 362 p. Msc. Depon. in PšF UK, Praha.
- Kaleta, M. 1968. Príspevek k poznaniu Devínskej Kobyly. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy*. 1968, 14, p. 41 – 55.
- Kochjarová, J, Blanár, D. & Hrivnák, R. 2002. Zaujímavé nálezy cievnatých rastlín z Muránskej planiny a susediacich častí Slovenského rudohoria a Nízkyh Tatier. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 2002, roč. 24, p. 117 – 126.
- Kotula, B. 1889 – 1890. *Distributio plantarum vasculosarum in montibus Tatricis*. Kraków : Nakl. wydzialu matematyczno-przyrodniczego Akademii, 1890, 512 p.
- Krajina, V. 1925. Subalpínská a alpínská květena vápencových Belských Alp a přilehlých granitových území Vysokých Tater. *Věda Prír.* 1925, 6, p. 133 – 138, 171 – 173, 231 – 234.
- Krippel, E. 1959. Kvetena a rastlinné spoločenstvá Bezedného pri Plaveckom Štvrtku. *Biol. Práce*. 1959, zv. 5, p. 37 – 66.
- Kupčok, S. T. 1956. Príspevek k poznaniu flóry okolia Banskej Štiavnice a Pukanca. *Biol. Práce*. 1956, zv. 2, zoš. 9, p. 1 – 64.
- Májovský, J., Murín, A., Feráková, V., Hindáková, M., Schwarzová, T., Uhríková, A., Váchová, M. & Záborský, J. 1987. *Karyotaxonomický prehľad flóry Slovenska*. Bratislava : Veda, 1987. 440 p.
- Polívka, F, Domin, K. & Podpěra, J. 1928. *Klíč k úplné květeně republiky Československé*. Olomouc : Nakladatel R. Promberger, 1928. 1 088 p.
- Sillinger, P. 1933. *Monografická studie o vegetaci Nízkyh Tater*. Praha : Orbis, 1933. 340 p.
- Svobodová, Z. 1961. *Floristicko-fytoecenologický výskum Nitrianskeho kraja*. Záverečná správa. Msc. Depon. in BÚ SAV, Bratislava.
- Valenta, V. 1997. Poznámky k flóre Štiavnických vrchov. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 1997, roč. 19, p. 99 – 101.
- Vozárová, M. & Sutorý, K. 2001. Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae. *Zprávy Čes. Bot. Společn.* 2001, Příl. 2001/1; *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 2001, Supl. č. 7, 96 p.
- Zajac, A. & Zajac, M. (eds). 2001. *Distribution atlas of vascular plants in Poland*. Cracow : Laboratory of Computer Chorology, Institute of Botany, Jagiellonian University, 2001. 716 p.

Obr. 1. Rozšíření *Gnaphalium luteoalbum* ve Slovenské republice. X : výskyt do r. 1900; ○ : výskyt v rozpětí let 1901 – 1935; ● : výskyt v rozpětí let 1936 – 1970; ● : výskyt v rozpětí let 1971 – 1995.

Fig. 1. Distribution of *Gnaphalium luteoalbum* in the Slovak Republic. X : occurrence before 1900; ○ : occurrence during years 1901 – 1935; ⊗ : occurrence during years 1936 – 1970; ● : occurrence during years 1971 – 1995.